

EUROPOS KOMISIJA

Briuselis, 2006-V-15
K(2006) 2021

Tema: Valstybės pagalba/ Lietuva
Pagalbos Nr. N 21/2006
Dėl fitosanitarijos priemonių taikymo patirtų nuostolių kompensavimas

Gerbiamasis Pone,

I. Procedūra

- 1) Remdamasi EB sutarties 88 straipsnio 3 dalimi Lietuvos nuolatinė atstovybė Europos Sąjungoje 2005 m. gruodžio 30 d. laišku, kuris pagal registracijos įrašus gautas 2006 m. sausio 9 d., pranešė Komisijai apie priemonę „Dėl fitosanitarijos priemonių taikymo patirtų nuostolių kompensavimas“. Papildoma informacija buvo išsiųsta 2006 m. balandžio 4 d. laišku, kuris pagal registracijos įrašus gautas 2006 m. balandžio 4 d.
- 2) Komisija neprieštarauja priemonei, apie kurią Lietuvos Respublika pranešė pagal EB sutarties 87 ir 88 straipsnius.
- 3) **Priimdama šį sprendimą, Komisija rėmėsi tokiomis aplinkybėmis:**

II. Aprašymas

Biudžetas

- 4) Metinis biudžetas: 1 500 000 LTL (apie 430 000 EUR)

Trukmė

- 5) Neribota

Jo Ekscelencijai Užsienio Reikalų Ministrui ANTANUI VALIONIUI
Užsienio reikalų ministerija
J. Tumo-Vaižganto g. 2
LT-01511 Vilnius

Teisinis pagrindas

- 6)
 - 1999 m. gruodžio 16 d. Lietuvos Respublikos fitosanitarijos įstatymas (*Valstybės žinios*, 1999 m., Nr. 113-3285);
 - 2003 m. gruodžio 31 d. Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimas Nr. 1706 dėl nuostolių dėl fitosanitarijos priemonių taikymo dalinio kompensavimo tvarkos (*Valstybės žinios*, 2004 m., Nr. 4-58);
 - 2004 m. kovo 1 d. Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro įsakymas Nr. 3D-88 dėl kompensacijos už nuostolius dėl fitosanitarijos priemonių taikymo skaičiavimo metodikos patvirtinimo (*Valstybės žinios*, 2004 m., Nr. 38-1249).

Pagalbos gavėjai

- 7) Ne daugiau kaip 50 įvairių dydžių žemės ūkio įmonių (didelės įmonės ir VMI).

Pagalbos schemos aprašymas

- 8) Remiantis schema, žemės ūkio produktų gamintojams mokama kompensacija už žemės ūkio pasėlių sunaikinimą dėl šių ligų ir karantininių organizmų: bulvių žiedinio puvinio (*Clavibacter michiganensis subsp. Sepedonicus*), bulvių nematodų (*Globodera pallida*, *Ditylencus destructor*), bulvių vėžio (*Synchytrium endobioticum*), bulvių rudojo puvinio (*Ralstonia solanacearum*), vaismedžių, vaiskrūmių ir dekoratyvinių augalų bakterinės degligės (*Erwinia amylovora*) ir slyvų raupligės viruso.
- 9) Pagalbos priemonė patvirtinta remiantis nacionaliniais teisės aktais (plg. 6 punktą), parengtais remiantis šiais Bendrijos teisės aktais:
 - 2000 m. gegužės 8 d. Tarybos direktyva 2000/29/EB dėl apsaugos priemonių nuo augalams ir augaliniams produktams kenksmingų organizmų įvežimo į Bendriją ir išplitimo joje
 - 1969 m. gruodžio 8 d. Tarybos direktyva 69/464/EEB dėl bulvių vėžio kontrolės
 - 1998 m. liepos 20 d. Tarybos direktyva 98/57/EB dėl *Ralstonia solanacearum* (*Smith*) *Yabuuchi et al.* kontrolės
 - 1993 m. spalio 4 d. Tarybos direktyva 93/85/EEB bulvių žiedinio puvinio kontrolės
 - 1969 m. gruodžio 8 d. Tarybos direktyva 69/465/EEB dėl bulvinio nematodo kontrolės
- 10) 1999 m. gruodžio 16 d. Fitosanitarijos įstatymo 4 straipsnio 6 dalies 1 punktu visi Lietuvos Respublikos teritorijoje esantys augalų augintojai įpareigojami vykdyti ir įgyvendinti Valstybinės augalų apsaugos tarnybos nustatytas ligos likvidavimo priemones, be kita ko įskaitant ir užkrėstų augalų ir augalinių produktų sunaikinimą nustatytu būdu. Sunaikinimas vykdomas Valstybinės augalų apsaugos tarnybos, atsakingos už sunaikinimo priemonių vykdymo priežiūrą ir stebėjimą, įsakymu.
- 11) Siūlomoje augalų sunaikinimo programoje numatyta kompensacija. Ūkininkai turės teisę gauti iki 90 % sunaikintų augalų kainos kompensaciją. Sunaikintų augalų vertė bus nustatyta remiantis vidutine jų rinkos kaina (prekinei žemės ūkio produkcijai) arba auginimo (gamybos) išlaidomis (neprekinei žemės ūkio produkcijai).

- 12) Lietuvos valdžios institucijos informuoja, kad pagal Lietuvos įstatymus galimybių apdrausti atitinkamus pasėlius nėra. Jos patikino, kad, jeigu toks draudimas taptų galimas, pagal esamą schemą teikiamos valstybės pagalbos suma bus atitinkamai sumažinta, kad būtų išvengta per didelės kompensacijos.
- 13) ES teisės aktuose dėl fitosanitarijos nenumatyta, kad likvidavimo strategijos išlaidas turėtų dengti ūkininkai.
- 14) Tokiems tikslams nenumatyta jokia Bendrijos pagalba.

III. Vertinimas

Teikiama pagalba

- 15) Kaip nustatyta EB sutarties 87 straipsnio 1 dalyje, valstybės narės arba iš jos valstybinių išteklių bet kokia forma suteikta pagalba, kuri, palaikydama tam tikras įmones arba tam tikrų prekių gamybą, iškraipo konkurenciją arba gali ją iškraipyti, yra draudžiama, kai ji daro poveikį valstybių narių tarpusavio prekybai.
- 16) Šiuo atveju sąlygos yra būtent tokios. Priemonė, apie kurią pranešta, yra finansuojama iš valstybės išteklių. Ji yra selektyvi, kadangi privilegijuoja tam tikrus Lietuvos Respublikos bulvių ir kitų pasėlių augintojus, kurie, paprastai, turėtų patys padengti su priemone susijusias išlaidas. Ji yra ekonomiškai naudinga įmonėms, kurios šios naudos negautų įprastinėmis verslo sąlygomis, vadinasi yra pagerinama jų konkurencinė padėtis, palyginti su kitomis Bendrijos įmonėmis, kurios negauna tokios pačios rūšies pagalbos¹. Kadangi šie ūkininkai veikia labai konkurencingoje tarptautinėje rinkoje, priemonė turi įtakos valstybių narių tarpusavio prekybai. Todėl ši priemonė priklauso EB sutarties 87 straipsnio 1 dalies taikymo sričiai.
- 17) Todėl reikėtų išnagrinėti, ar gali būti leista nukrypti nuo bendrojo valstybės pagalba yra nesuderinamumo principo, kaip nustatyta EB sutarties 87 straipsnio 1 dalyje. Pagal EB sutarties 87 straipsnio 3 dalies c punktą pagalba, skirta tam tikros ekonominės veiklos rūšių arba tam tikrų ekonomikos sričių plėtrai skatinti, gali būti laikoma atitinkančia EB sutartį, jei tokia pagalba netrikdo prekybos sąlygų taip, kad prieštarautų bendram interesui.

Pagalbos suderinamumas

- 18) Tam, kad galima būtų taikyti tokią nukrypti leidžiančią nuostatą, pagalbos priemonės turi atitikti teisės aktų dėl valstybės pagalbos reikalavimus, visų pirma 2003 m. gruodžio 23 d. Reglamentą 1/2004 dėl EB sutarties 87 ir 88 straipsnių taikymo valstybės pagalbai mažosioms ir vidutinėms įmonėms, kurios verčiasi žemės ūkio produktų gamyba, perdirbimu ir prekyba². Jeigu Reglamentas 1/2004 netaikytinas, tada vertinimas turi būti

¹Remiantis Teisingumo Teismo praktika, įmonės konkurencinės padėties pagerėjimas dėl valstybės pagalbos paprastai rodo konkurencijos iškraipymą, palyginti su kitomis konkuruojančiomis įmonėmis, kurios negauna tokios paramos (Byla C-730/79, Rink. 1980, p. 2671, 11 ir 12 punktai).

² OL L 001, 2004 I 3, p. 1-16.

paremtas Bendrijos gairėmis dėl valstybės pagalbos žemės ūkio sektoriuje³ (toliau – Gairės) ir (arba) kuriais nors kitais susijusiais teisės aktais.

- 19) Nagrinėjamoju atveju Reglamentas 1/2004 netaikytinas, kadangi schema nėra skirta vien tik mažosioms ir vidutinėms įmonėms, ir, bet kuriuo atveju, reglamente neaptariama pagalba, skirta nuostoliams dėl gyvūnų ligų protrūkio ar prevencijos kompensuoti. Todėl Komisija rėmėsi Gairių 11.4 punktu.
- 20) Remiantis Gairių 11.4 punktu, leidžiama ūkininkams teikti pagalbą, kuria kompensuojami nuostoliai dėl gyvūnų ligų, jeigu įvykdytos tokios sąlygos:
- (a) *Turi būti atitinkama Bendrijos, nacionalinio ar regioninio lygmens atitinkamos ligos prevencijos, kontrolės ar likvidavimo programa;*
 - (b) *Priemonių paskirtis turi būti prevencija, kompensacija, arba ir viena, ir kita;*
 - (c) *Valstybė narė turėtų įrodyti, kad pagalba atitinka atitinkamų veterinarijos teisės aktų tikslus ir nuostatas. Atitinkama liga turėtų būti aiškiai nustatyta, turėtų būti pateiktas atitinkamų priemonių prašymas;*
 - (d) *Pagalbos dydis gali būti iki 100 % faktinių išlaidų, patirtų taikant tokias priemones, kaip sveikatos patikrinimai, testai ir kitos kontrolės priemonės, vakcinų ir vaisių įsigijimas ir vartojimas (...), išskyrus, kai prevencinių priemonių atveju Bendrijos teisės aktuose numatyta, kad išlaidas dengia žemės ūkio valda;*
 - (e) *Neturėtų būti mokama per didelė kompensacija.*
- 21) Nagrinėjamoju atveju pagalbos priemonė patvirtinta remiantis nacionaliniais teisės aktais, priimtais remiantis šios srities Bendrijos teisės aktais (plg. 8–9 punktus).
- 22) Ši pagalbos priemonė yra kompensacinė. Pagalbos gavėjai gaus kompensaciją už užkrėstus pasėlius, sunaikintus Valstybinės augalų apsaugos tarnybos įsakymu (plg. 10–11 punktus).
- 23) Lietuvos valdžios institucijos pateikė įrodymų, kad pagalba atitinka atitinkamų teisės aktų nuostatas, ir kad liga buvo aiškiai nustatyta. Buvo pateikti priemonių, kurių reikia imtis, aprašymai. Visų pirma, Lietuvos teisės aktuose Lietuvos Respublikos teritorijoje esantiems augintojams nustatoma prievolė įvykdyti Valstybinės augalų apsaugos tarnybos nurodytas augalų sunaikinimo priemones (plg. 8, 10 punktus).
- 24) Augintojai, kurių pasėliai buvo sunaikinti, gaus su jais susijusių išlaidų kompensaciją, kuri sudarys iki 90 % sunaikintų pasėlių rinkos kainos. Lietuvos valdžios institucijos informavo, kad nėra galimybės gauti jokių draudimo išmokų už atitinkamų pasėlių nuostolius. Todėl per didelio kompensavimo nebus (plg. 11–12 punktus).
- 25) Pagalba atitinka atitinkamus ES teisės aktus dėl fitosanitarijos, kuriuose nenumatyta, kad tokios likvidavimo strategijos išlaidas turėtų dengti ūkininkai (plg. 13 punktą). Lietuvos valdžios institucijos informavo, kad tiems patiems tikslams nenumatyta jokia Bendrijos pagalba (plg. 14 punktą).
- 26) Atsižvelgiant į pirmiau pateiktus faktus, priemonė atitinka visas sąlygas, nustatytas Gairių 11.4 punkte.

³ OL C28, 2000 2 1.

IV. IŠVADOS

27) Atsižvelgdama į minėtas aplinkybes, Komisija daro išvadą, kad schema „Dėl fitosanitarijos priemonių taikymo patirtų nuostolių kompensavimas“ atitinka EB sutarties 87 straipsnio 3 dalies c punktą.

28) Jei šiame laiške yra konfidencialios informacijos, kuri neturėtų būti skelbiama, prašome pranešti apie tai Komisijai per penkiolika darbo dienų nuo laiško gavimo. Jei Komisija iki nurodyto termino negaus argumentuoto prašymo, bus manoma, kad Jūs sutinkate, jog visas šio laiško tekstas originalo kalba būtų skelbiamas šiame interneto puslapyje: http://europa.eu.int/comm/secretariat_general/sgb/state_aids/.

Prašymas neskelbti konkrečios informacijos, ją nurodžius, turi būti siunčiamas registruotu laišku arba faksu šiuo adresu:

Commission européenne
Direction générale de l'Agriculture et du développement rural
Direction H2
Bureau Loi 130 5/128
B-1049 Brussels
Faksas 0032 2 2967672

Pagarbiai,
Komisijos vardu

Mariann FISCHER BOEL
Komisijos narė